

== Velja po pošti: ==
Za celo leto naprej . K 26.-
za pol leta 13.-
za četrt 6-50
za en mesec 2-20
za Nemčijo ocelotno . 29.-
za ostalo inozemstvo . 35.-

== V upravištvu: ==
Za celo leto naprej . K 22-40
za pol leta 11-20
za četrt 5-60
za en mesec 1-90
S pošiljanjem na dom stane na
mesec 2 K. Posamezne št. 10 v.

SLOVENE C

== Inzerati: ==
Enostolna petitvrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13
za trikrat 10
za več ko trikrat . . . 9

V reklamnih noticah stane
enostolna garmondvrsta
30 vinarjev. Pri večkratnem
objavljenju primeren popust.

== Izhaja: ==
vsak dan, izvenemski nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. ==

Političen list za slovenski narod.

Upravištvu je v Kopitarjevi ulici št. 6.
== Sprejema naročnine, inzerate in reklamacije. ==
Upravišškega telefona št. 188. ==

Današnja številka obsega 4 strani.

To in ono.

Ljubljana, 1. avg.

Vladni listi priznavajo, da položaj za vlado ni kaj ugoden, da si varajo javnost z vladno močjo. Naslanja se danes vlada na tisto svobodomiselno nemštvo, ki izgublja čimdalje več parlamentarne moči. Svobodomiselno vladno nemštvo zdaj ni posebno veselo, da si vodi na vrhovi flegmatičnega Bienenrtha. Zalostno gledajo na Mažarsko, kjer Mažari s kruto silo gospodarijo nemažarskim narodom in jim ne dovoljuje niti eksistenčnega minima. — Khuen sam sicer govori previdno, ampak zato pusti, da pove Tisza, kar misli bivši krvnik Hrvaške izvesti nasproti nemažarskim narodom. Tisza je nedavno v zbornici napovedaval, da bodo še hujše pritiskali nemažarske narodnosti, kakor so jih dozdaj tlačili. Z vso silo hočejo Mažari vzdržati svojo nadvlado na Ogrskem. Kako se vlada na Mažarskem? Slovakov je 2.500.000. Nimajo pa niti ene slovaške srednje šole. Rumuncev je 3.500.000. Mažari jim dovoljujejo zgolj tri višje gimnazije. Niti za lasten denar ne smejo ustanavljati lastnih srednjih šol. Pomažarovanje sicer ne napreduje, ampak na zunaj pa le kaže Mažar zunanjo mažarsko podoben mažarskega svetovnega globusa. In svobodomiselno avstrijsko nemštvo kriči, da mora priti tudi v Avstriji do takih razmer, kakršne vladajo na Mažarskem in da mora gospodariti tudi v naši državni polovici nemška manjšina slovensko večino. Značilno je, da to že Nemci odkrito priznavajo, seveda da zagospodari Nemec v naši državni polovici popolnoma, ni verjetno, skoro nemogoče, če ostanejo Slovani složni.

Sloga slovenskih strank v sedanjih časih: Mi smo povedali Masaryku nekaj, kar je popolnoma zaslužil. Danes došla »Slavische Korrespondenz« objavljala odgovor v »Času«, ki je Masarykovo glasilo. Sicer načelnik naše stranke ni bil v najmanjši zvezi z našo polemiko proti Masarykovi »Naši Dobi«, kljub temu se »Čas« pred vsem zaletava v dr. Šusteršiča, češ, da je jezuit. Če misli Masaryk s to besedo žaliti, nam je vseeno. Mi cenimo visoko jezuite, kakor jih cenijo vsi tudi nepristranski svobodomiselni krogi, ki vpoštevajo delo očetov »Družbe Jezusove«, na vseh poljih vede. Če Masaryk ni tako slaven, kakor nebroj očetov »Družbe Jezusove«, mu mi ne moremo pomagati.

LISTEK.

Dekle z biseri.

Angleško spisal H. Rider Haggard. — Prevel J. M. (Dalle.)

O vsem, kar se je bilo govorilo na vrtu, ni mogel Kaleb niti besedice vjeti. Govorili so bolj tiho in stali tako oddaljeni od njega, da ni ničesar slišal, da bi spoznal, kaj govorijo. Toliko več pa je videl in toliko hujše si je prizor naslikal v svoji razburjeni domišljiji. Bil je prepričan, da mu je v tem trenutku tuji vojak ukradel dekletovo srce. Stemišilo se je Kaleb pred očmi, v ušesih mu je šumelo in brnelo, in srce mu je hotelo počiti od ljubosumnosti. Na mestu mora Rimljan umreti, Mirijam ga ne sme več živga videti. Kar skoči na hotel nanj s kratkim mečem, ki ga je dosedaj skrival pod širokim plaščem. Sprevidel pa je, da ne bi bilo varno to storiti pred prijaci, zato je počakal, da se je vse vzdigovalo v njegovi duši.

Glej, sedaj sta se ločila: Mirijam je hitela nazaj v svojo hišo, Mark pa je prišel proti njemu zamišljen, kakor da bi spal. Samo Nehušta je ostala na

Če bo več študiral, mogoče se postane, ker pravzaprav je danes Masaryk priznana avtoriteta le pri tistih, ki jih je pri svojih rigoroznih klasificiranih, a se pri teh ne vseh, ker če bi bil, bi se ne mogel ponašati s svojo »vsemogočno« stranko dveh poslancev.

Masarykov »Čas« se nato zvija, ampak zelo slabo, tako slabo, da ga daleč prekaša slovenski svobodomiselni esalist V. M. Z. Trdi, da Masaryk zgolj dvomi, če je obstrukcija glede na slovensko vseučilišče umestna. Masaryk naj si enkrat za vedno zapomni, da kar se tiče zadnjega boja za slovensko vseučilišče, so bili zanj vsi jugoslovanski poslanci. Čemu potem zavija in trdi, da je zgolj načelnik naše stranke odgovoren zanj. Nato piše Masarykov »Čas«, da nihče noče razbiti »Slovanske Unije«, kmalu potem pa pravi, da če se ne bo delala tudi češka politika, je resnično boljše za Čeha in Jugoslovane, da se »Slovanska Enota« razide. Končno pravi »Čas«, da mu je vseeno, kar klerikalci čezenj lažejo, ampak »Slavische Korrespondenz« ne prinaša ničesar, kar bi popravilo pisavo »Naše Dobe«, češ da so jugoslovanske zahteve nezrele in negotove.

Včerajšnji »Slovenski Narod« izkuša priti v daljšem članku Masaryka. Nekaj se sanja »Narodovemu« predstavljaju članka »Vitežna obstrukcija« o naši falzifikaciji in pa, da smo podtaknili članek Masaryku, da si nosi šifro Č. S takimi neumnostmi naj se grejo gotovi časnikarski praktikantje soliti. Vse dunajsko in graško časopisje je trdilo, da je bil članek Masarykov, a če bi tudi ne bil, odgovoren je zanj Masaryk in nihče drugi. Masaryk sam v »Časovem« članku, kakor ga objavlja »Slavische Korrespondenz« ne odklanja odgovornosti zanj in ostane prejkoslej odgovoren zanj. »Narod« ne more utajiti, da so jugoslovanske zahteve večkrat nezrele in negotove in da je pisal o tujih vplivih, če tudi slovenskih. To so stvari, ki jih je popolnoma upravičeno obsodil tudi svobodomiselni »Narodni Dnevnik«, na katerega gotovo mi nimamo prav nič vpliva. »Narod« cepi dlako, a opral zamorca Masaryka ni in ga ne bo.

Masaryk dela na to, da se razbije »Slovanska Enota«. Zadnji »Časov« članek to zopet dokazuje. In Masarykovo razdiralno delo je s huronskim kričanjem pozdravljalo vladno nemško časopisje, kar dovolj dokazuje, kako velik Slovan da je Masaryk. Ne rečemo, da je v vladni službi, ampak vladno časopisje ga je slavilo in hvalilo. V časih, ko pritiskajo Nemci na Slovane, tak nastop ni pameten, ampak seveda od c. kr. profesorja pač ne smemo zahtevati, da bi bil tudi politično dosleden, kakor tudi ne moremo pričakovati, da bi kdaj »Narod« ločil skupne slovanske ali celo jugoslovanske koristi od svojih strankarskih dlakoceparij in otročarij. Masaryk in »Narod« z njim se zvijata, to dokazuje, da sta drug drugega vredna, ker delata na to, da bi »Slovanska Enota« razpadla v veliko veselje Nemcem in sedanjemu ponemčevalnemu vladnemu režimu.

Dr. Steinwender objavlja daljši članek, v katerem konstatira, da se veliko piše o razpustu državnega zbora in pa, da je dovolj razlogov, ki govorijo za razpust. Sodi pa, da se zdaj še državni zbor ne bo razpustil, marveč da poizkusi vlada še jeseni, če bo šlo delo naprej. Naivno pove Steinwender, da nemške svobodomiselne stranke ne žele, da bi se vlada izpremenila in pravi, da spada v zgodovino, ko so nemške svobodomiselne stranke obstruirale, ampak pozablja, da »nedolžni« nemški svobodomiselci še zdaj obstruirajo v češkem deželnem zboru in pravi, da nemški svobodomiselci ne marajo parlamentarne vlade, ker nočejo, da postane minister kak Čeh ali pa celo Slovec. Mož končno pravi, da se nemški svobodomiselci ne boje novih volitev. Ves članek kaže, da je dr. Steinwender s položajem, kakršen je, pravzaprav zadovoljen, ampak Bienenrth pač ni in zato se izkuša in dela na to, da se razbije »Slovanska Enota« in tako pridobi keke stranke za povečanje vladne večine.

Za smeh in zabavo: Spreklala sta se »Narod« in »Rdeči Prapor«. »Narod« očita »Rdečemu Praporu«, da slabo stoji. »Prapor« je seveda hud in zmerja »Narod«, ki tudi ni tiho in upije, da je list pust, dolgočasen, neslan, uspavalno sredstvo. »Narod« pravi, da »Rdečim Praporom« ne polemizira rad, češ da bi bilo le klerikalizmu v korist, če bi se napredne stranke klale med seboj. »Narod« je hud, ker ga je »Prapor« nagnal z lumpovskim glasilom in zato pravi: »Kako naj se imenuje list, ki, kakor »Rdeči Prapor« v eni tiskarni naredi dolg, pa tega dolga ne plača, nego gre v drugo tiskarno. In človek, ki hodi šest tednov v eno gostilno na kredit na hrano, potem pa namesto, da bi plačal, gre v drugo gostilno, ali se mu pravi mar gentleman?« To omenjamo zgolj zato, da vršimo svojo časnikarsko dolžnost.

svojem mestu in upirala svoje oči v tla, kakor da bi nekaj premišljevale. Mark je stopal še vedno kakor da bi sanjal, tako blizu mimo njega, da bi se ga lahko dotaknil, ako bi iztegnil svojo roko.

Kaleb je stopil za njim. Mark odpre vrata, stopi na plan in zapre vrata za seboj. V tem trenutku švigne tudi Kaleb skozi vrata in se vstopi pred Rimljana.

»Kedo si?« zavpije Rimljan in odskoči nazaj.

»Kaleb sem, Hilijelov sin, ki bi rad izpregovoril s teboj resno besedo.«

»Ze zopet,« je zamrmral Mark, »isti človek kakor povsod, me zopet zasleduje. No, Kaleb, Hilijelov sin, česa pa želiš od mene?«

»Življenje ali smrt, Mark, sin Emilijev!« odgovori s takim glasom, da je Rimljan potegnil svoj meč in se postavil v obrambo.

»Govori naravnost in kratko, mladenci,« je rekel.

»Da, naravnost in kratko govorim. Jaz ljubim ono deklico, od katere si se ravnokar ločil, in ti jo tudi ljubiš, ali se vsaj delaš, da jo ljubiš. Ne, nikar ni taji; vse sem videl na vrtu. Obadva je ne moreva imeti in jaz se nadejam, da bo kedaj moja, ako me roka in oko sedaj ne zapustita. Eden izmed naju mora umreti.«

Mark stopi korak nazaj; ni se bal, pač pa čutil.

»Nesramnež!« je dejal. »lažeš! Ti nisi ničesar ne videl, ne slišal, iz česar bi mogel to sklepati. Da, govorila sva, a šlo se je za tvojo glavo in jaz sem ti prizanesel, da si bi te moral zaradi umora izročiti oblastim in sicer sem ti spregledal zato, ker je ona zato prošila.«

»Ali res,« se je rogala Kaleb. »Kedo bi si bil mislil, da se bo ta plemeniti stotnik Mark skrival za žensko krilo? Sicer pa je moje življenje moja last in nikogar drugega. Čuvaj se, Rimljan, ko bi bil jaz hotel, bi bil ti sedaj že mrtev in nikdo ne bi vedel, katera roka te je udarila. Ne boj se; vreden sem toliko kakor ti, kajti moji dedje so bili plemeniti, ko so bili tvoji še divjaki.«

»Dečak, ali si blazen,« zakriči Mark, »če misliš, da se jaz bojim golobradega, drznega mladika, ki sem se bil že v treh vojskah? Ako bi se te bal, bi mi bilo treba samo zapiskati na tole piščalko in moji vojaki bi te na mestu usmrtili. V tvojo lastno korist te opominam, da se izpametuj. Pripravljen sem bojevati se s teboj in tudi sedaj na mestu. Toda pomisli: Ako jaz tebe usmrtim, je konec s teboj, ako pa ti mene, te bodo po celi deželi lovili kot dvojne-

V Slomškovo zvezo!

Vrli abiturijenti in abiturijentkinje! Na razpotju ste. Iz šole stopate v realno življenje, ki se vam bode kmalu pokazalo v vsej drugej luči, kakor ste si domišljali. Vabijo vas že sedaj, oziroma so vas že zdavnej, v raznovrstna društva na delo za narod. Klicali in vabili vas bodo tudi v takozvana napredna liberalna društva. Tu pa je treba pomisleka, kajti ta korak je lahko usodopoln za vse vaše življenje.

Starejši kolegi vidimo, da vsa liberalna organizacija nima na svetu drugega namena, kakor služiti zabavi. Manjka ji zmisla za ljudstvo, za ljudski blagor. Kjerkoli se vam pokaže kako liberalno društvo, je to le zgolj kopija ali pa bojna postojanka kaki napravi, ki sloni na krščanskem temelju. Naš narod pa je v jedru in v ogromni večini krščanski in vsi pametni pedagogi opozarjajo in uče učiteljsko: Ne od ljudstva, ampak za ljudstvo!

Klicali pa vas bodo tudi v svoja takozvana učiteljska društva, češ, da so to stanovska društva. Res, mogoče je, da so bila, a možje, ki so jih osnovali, so pomrli in njih mesto so zasedli najstrupenejši liberalci, ki so vso organizacijo vpregli v liberalni jarem, iz katerega jih more izpreči edino le smrt. Vsa ta liberalna učiteljska organizacija je za stan popolnoma brez pomena, le nekaternikom je dobra molzna krava. Ničesar nimajo in ne morejo pokazati, kar bi bili potem liberalne učiteljske organizacije dosegli za učiteljski stan. Veliki so le v enem: v zabavljanju! Pšic in fraz jim ne manjka! Čudno je, pa ob enem tudi značilno za vse liberalce, kakor tudi za vse liberalno učiteljstvo, da jim taka duševna hrana tekne! Pa naj jim! Pustimo jih v miru!

Vi pa, vrli tovariši in tovarišice, zavedajte se, da ste izšli iz ljudstva, da bode vaša dolžnost delati za ljudstvo, in da vas bode ljudstvo takoj sodilo, ste li njegov prijatelj ali nasprotnik. Ako vas bode videlo v liberalnih društvih, bodite uverjeni, da ste si zaupanje ljudstva takoj zapravili in s tem tudi temelj, na katerem sloni takorekoč vse učiteljevanje.

Tovariši! Velik del slovenskega učiteljstva se je že združil v »Slomškovi zvezi«, v društvu, kojega glavni namen je pospeševati vzgojo duhu osnovnega šolskega zakona, kateremu pa je liberalizem nasproten, kakor tudi vse liberalno delovanje, ki končno ne ob-

ga morilec. Ker vem, kako huda je ljubosumnost v mladosti in ker nisi ravnal kakor razbojnik, kar bi lahko storil in me zahrbtno napadel, ti odpušчам. Pojdi torej v miru in vedi, da jaz ne prelomim svoje besede.«

»Nehaj s takim govorjenjem«, odvrne Kaleb »in stopi ven na plan.«

»Veseli me, da je to tvoja volja,« reče Mark. »Ker sem storil vse, kar je bilo v moji moči, da te rešim, pristavim še to, da si po splošni sodbi nevaren mladik, in da svet s teboj ničesar ne izgubi. Kakšno orožje imaš pri sebi? Kratek meč in brez oklepa? Jaz nosim isto orožje; toraj sva si enaka po orožju. Stoj, jaz imam še z jeklom prevlečeno čepico, ti pa je nimaš. Proč z njo, da si bova docela enaka. Ovij svoj plašč okoli svoje levice kakor jaz. Poznal sem še slabejše ščite. Tla so dobra, toda luč je slaba. Toraj sedaj!«

Kaleb ni bilo treba vzbujati. Za trenutek sta si stala drug drugemu nasproti, zastopnika vzhodnega in zahodnega sveta. Rimljan, čvrst, korenjak, oprezen in nevstrašen, je vrgel svojo glavo nazaj, noge narazen, roko za ščit naprej, desnico pa ob strani, kjer je imel svoj meč. Njemu nasproti pa je stal Jud, sključen kakor tiger, ki hoče skočiti, z napol odprtimi očmi. Naenkrat Kaleb zamolklo zakriči in skoči

— Člane in članice idrijske podružnice »Slomškove zveze« tem potom najuljudnejše pozivljamo, da se v najobilnejšem številu udeležijo dne 8. avgusta t. l. občnega zbora in desetletnice »Slomškove zveze« v Ljubljani. Brez izgovora vsi v Ljubljano!

— **Nova česko-poljska banka.** Praški »Narodni Listy« poročajo, da se bo v najkrajšem času osnovala česko-poljska banka s sedežem v Varšavi in temeljno glavnico 3 milijone rubljev. Imenovala se bo »Deželna industrijska banka« ter bo prevzela kapital banke kneza Ljubomirskega. Ostali kapital bo pokrila »Živnostenska banka«.

— **Stavka črkostavcev.** V hrvatski delniški tiskarni v Osijeku stavkajo črkostavci, ki zahtevajo, da se odpusti iz službe upravitelja tiskarne Štefana Hrabala.

— **Obrtna zadruga na Vrhniki** naznanja, da bo občni zbor dne 14. avgusta t. l. v telovadnici vrhniške ljudske šole ob 3. uri popoldne. Načelnik: P. Simon.

— **Za notarja v Kranjskigori** je imenovan g. Karel Klander, notarski kandidat v Gradcu.

Izpred sodišča.

Demon žganje. Posesnik France Kadunc iz Hudepolice je na glasu, da rad pije. V takem stanu se je tudi nahajal dne 28. julija t. l. Ta dan, okoli 6. ure zvečer je imela njegova žena Frančiška v naročju svojega tri mesece starega sinčka Janezka. Njen mož se je razjezil nad njo, ker se ni izvršil nek njegov ukaz. Pograbil je v svoji jezi vile za seno in udaril svojo ženo, pri tem pa zadel svojega otročička tako nevarno na glavo, da je v par trenutkih preminul. Navzoči dninar Janez Perme kakor tudi Kadunceva žena potrđita, da je bil mož močno pijan.

Malo prezgodaj je začel. Dne 27. julija t. l. je prišel k Leopoldu Grošelj, mehaniku v Spodnji Šiški, neki 14 do 15 let star fant neznanega imena z naročilom, da ga pošilja njegov gospodar, pri katerem služi za trgovskega pomočnika, J. Kastelic, lastnik trgovine z mešanim blagom na Sv. Petra cesti, naj mu za kratek čas posodi kolo. Grošelj, ki Kastelica dobro pozna, mu je brez pomisleka takoj posodil 100 kron vredno kolo. Ko pa le kolesa ni bilo več nazaj, je začelo postajati to Grošelju sumljivo, zato se je osebno podal h Kastelicu, in tu je izvedel, da je postal žrtva mladega prefriganca.

Nadležen pijanec. Posesnikov sin Franc Kodele iz Podsmreke se je peljal iz Dobrove s konjem domu. Brez povišanja ga je hotel na cesti ustaviti čevljar Janez Hribnik iz Dobrove, ki je bil pijan; a ta se ni zanjga dosti zmenil ter je pogljal konje. Kmalu za njim se pa pripelje kolesar, posesnikov sin Franc Oven iz Podsmreke. Hribnik se zaleti v njega z vprašanjem, kje ima luč in je povzročil, da je Oven odletel s kolesa in padel poleg ceste. Pokvarilo se mu je nekaj tudi kolo. Zagovarjati se bo Hribnik moral pred sodiščem.

Deček se opeknel. Komaj tri leta stari Oton Jahn, tovarniškega delavca sin, se je dne 27. julija t. l. mudil pri svojem starem očetu Janezu Pogačniku. Ko je napravljval ta jed za krmenje prašičev, je sedel igraje se otrok pri škaflu, napolnjenem z vročo svinjsko hrano. Pri tem se je otrok vsedel po nesreči v vrelo hrano in se tako nevarno opeknel na spodnjem delu života, da so ga morali oddati v bolnico.

Ljubljanske novice.

Ij Trubarjev duh na dekliškem liceju. Kakšen duh vlada na ljubljanskem dekliškem liceju ni nikomur dvemno, kdor malo pozna tamošnje razmere in ima priliko opazovati gospodične, ki pohajajo ta najvišji slovenski učni zavod za žensko mladino. Seveda ni čuda, da se na tem zavodu proizvajajo en gros bodoče matere slovenskega svobodomiselnega naraščaja, saj ni učenec nad učiteljem. Nov dokaz: v Izvestju tega zavoda piše dr. Rudolf Molé o »Dr. Jakobu Zupanu kot pesniku«. V tem profesorsko pustem duševnem plodu dr. Moléa se nahaja tudi to e značilno mesto: »Poleg Valvazorja, vege in posebno poleg Ungnada pogrešamo imeni Trubarja in Dalmatina, ki sta si pridobila največ zaslug za slovenski jezik. A med desetletnimi škofi ljubljanskimi čitamo imeni Urbana Tekstorja in najbolj vnetega protireformatorja Tomaža Hrena. Zakaj ni opeval Zupan Trubarja in Dalmatina, saj je bil vendar znan kot neustrašen in

svobodomiseln mož?! Izmed 10 potomcev družine baronov Gallov bi skoro nobeden ne zaslužil, da bi jih kdo spravil v verze. Dva izmed teh imata edino zaslug, da sta se izkazala kot kaplana.« — To je dovolj jasno — svobodomiselno in je tembolj značilno, da se take stvari tiskajo celo v Izvestju. Ni čuda, da v zavodu, v katerem veje tak duh, venejo in hirajo v dekliških srcih oni ideali, ki žensko dvigajo najvišje. Takemu zavodu niti vinarje ljudskega denarja!

Ij Sankcijoniran deželni zakon. Cesar je sankcijoniral deželni zakon, ki dovoljuje ljubljanski mestni občini prodajo zemljišč nekdanjega vojaškega oskrbovališča ob Dunajski cesti.

Ij Za Rokodelski dom v Ljubljani je daroval preč. g. stolni kanonik msgr. dr. Ignacij Žitnik, državni in deželni poslanec, 10 K. — Bog plačaj! Živel posnemalci!

Ij Vojaški akademiki v Ljubljani. Včeraj zvečer je prišlo v Ljubljano 13 gojencev tehnične vojaške akademije v Mödlingu, med njimi nadvojvoda Karol Albreht, sin nadvojvode Karola Štefana. Akademiki so se pripeljali z gorenjskim vlakom iz Tirolske. Prenočevali so v »Unionu«. Danes so si ogledali mesto ter so se popoldne odpeljali naprej v Pulj.

Ij Cirkus Villand, ki je jako izbořen, ostane še danes in jutri v Ljubljani.

Ij Tatvini. V neki gostilni v Kolo-dvorski ulici je bila nekemu mizarju ukradena ura z verižico in 39 kron denarja. — Med kopanjem je bila včeraj nekemu zobotehniškemu vajencu ukradena denarnica, v kateri je imel 8 K 90 vinarjev denarja.

Ij Našla je učiteljica gdčna. Frida Uhlova ročno torbico z manjšo vsoto denarja; g. Anton Lajovic pa srednjo vsoto denarja.

Štajerske novice.

š V Halozah in v Slov. goricah kažejo vinogradi slabo. Letos so se pokazale kar tri bolezni v najhujši meri: peronospera, rja in plesnoba. Kdor je prav pazil in o pravem času škropil, bo še nekaj imel, kdor pa ni škropil, ali prepozno, že zdaj žaluje in toži pri uničenem vinogradu. Cena vinu raste. Na hruškah in jablanah pa dela rja ali fusikladij veliko škodo. Pod nekaterimi hruškami je že tolkolistja kot prejšnja leta meseca decembra.

š Vabilo h koncertu na orgljah, ki se vrši 3. t. m. ob 6. zvečer v cerkvi sv. Križa pri Slatini. Pri koncertu sodelujejo: g. H. Družovič, c. kr. učitelj godbe v Mariboru, gospod koncertni vodja Oto Böhm in koncertna pevka Rita Böhm. Spored: 1. a) J. S. Bach: Präliudium c-moll; b) Mendelssohn: Andante (H. Družovič). 2. a) S. Karg-Elert: Sanctus; b) K. Goldmark: Air (Böhm in Družovič). 3. Saint-Saëns: Fantazija des-dur (H. Družovič). 4. a) Bach-Gounod: Ave Maria; b) Mozart: Benedictus (gospa Böhm in Družovič). 5. Rheinberger: Koncert za orglje in orkester (Družovič in kopališčna godba). Vstopnina 2 K. Vstopnice se bodo prodajale na dan koncerta od pol 6. ure naprej pri cerkvenih turih.

Telefonska in brzojavna poročila.

»SMRT SLOVENCEM!«

Praga, 1. avgusta. Včeraj se je vršil 26. občni zbor »Böhmerwaldbunda« v Vimberku (Winterberg). Poslanec Klettenbauer se je v svojem govoru bavil z dr. Krekom, ki je dejal, da je v naši zemlji še zadosti prostora za grobove za naše sovražnike ter ga ostro napadal. Navzoči mnogobrojni Nemci so rjuli: »Stran s Slovenci!« »Smrt Slovincem!«

REVOLUCIJA NA ŠPANSKEM?

Barcelona, 1. avgusta. Vsled brezumne politike Canalejas, ki hoče Špansko posili prignati do boja s cerkvijo, se pripravlja Katalonija na revolucijo. Na eni strani se upira katoliški ljudstvo, na drugi pa preže anarhisti in republičani, da udarijo. V Barceloni so vsa gledišča in zabavišča prazna, na cesti se čuje samo peket konjeniških patrolj. Vlada sumljiva tiho. Vlada, ki vzdržuje v Barceloni neomejeno vojaško diktaturo, komaj kroti izbruh grozne revolucije, ki se z vso gotovostjo pričakuje. Canalejas je na nekem banketu v Madridu izjavil, da se meščanske vojske ne boji.

KULTUREN BOJ V — JOSEFSTHALU.

Josefsthall, 1. avgusta. Občina je sklenila, da se ne bo več udeležila nobenih cerkvenih slavnosti in ustavila vse prispevke v cerkvene namene.

OSEMNAJST OSEB UTONILO.

Gmunden, 1. avgusta. Med Gmundnom in Traukirchen se je pripetila včeraj grozna nesreča. Prevrnil se je čoln z 18 osebami, 14 jih je utonilo, 4 pa so z veliko težavo rešili.

PROTI DRAŽILCEM STANOVANJ.

Budimpešta, 1. avgusta. Tu se je vršila včeraj velika delavska manifestacija zoper dražilce stanovanj. Manifestacije, ki se je vršila v največjem redu, se je udeležilo nad 10.000 oseb.

NESREČE V GORAH.

Dunaj, 1. avgusta. Na Snežniku je ponesrečila gospodična Linda Krust, blizu Hochkirchena pa uradnik finančnega ministrstva Essler in neka druga gospodična. Vsi trije so mrtvi.

PRED ARETACIJO DR. CRIPPENA.

London, 1. avgusta. Četudi ni več nobenega dvoma, da je ubegli ameriškanski zobozdravnik dr. Crippen s svojo ljubimko le Nevé na krovu parnika »Montrose«, vendar dosedaj še ni prišlo nobeno poročilo, da je »Montrose« prišla do Rimonskih otokov, kjer bi se nanjo vkrcal detektiv Dew z nekaterimi drugimi kanadskimi policisti. Parnik »Laurentica«, s katerim se je peljal Dew iz Evrope, je namreč že prehitel »Montrose«. »Montrose« je bržkone morala zaradi velike megle zmanjšati brzino svoje vožnje.

London, 1. avgusta. Policijsko ravnateljstvo ima daljšo brzojavko od detektiva Dewa, ki jo je prejel potem brezžičnega brzojava od kapitana parnika »Montrose«. V tej brzojavki se zatrjuje, da sta dr. Crippen in njegova ljubimka na parniku pod imenom — mister Robinson in sin. Begunca popolnoma ničesar ne slutita, da je vse pripravljeno za njuno aretacijo. Detektiv Dew bo na vožnji med Father Pointom in Kvekekom opazoval par ter ju takoj aretirat, kakor hitro se dožene identiteta obeh. V tem slučaju se ju bo vkle-njena zaprla v kako kabino na parniku. Ko bo prišel parnik v Kvekek, ju bodo izkrcali in poslali nazaj v London, ko se izvrše potrebne formalnosti.

DR. CRIPPEN ZAPRT!

Fatherpoint, 1. avgusta. Dr. Crippena so tu aretirali.

BOJI MED ČRNCI IN BELCI.

New York, 1. avgusta. V Palestini, državi Teksas, so zopet izbruhnili poboji med črnci in belci. Dvajset črncev je bilo ubitih, kakor tudi pet belcev. Iz bližnjih mest hiti 1000 črncev na pomoč svojim rojakom. V mesto je bilo odposlano vojaštvo.

BOROMEJEVA ENCIKLIKA.

Trevir, 1. avgusta. V cerkvenem glasilu za trevirsko škofijo poziva škof Korum duhovščino, naj mu takoj poroča o govorih na protestnih zborovanih proti papeževi boromejski encikliki.

ARETOVAN ČRNOGORSKI ZAROTNIK.

Kotor, 1. avgusta. Iz Cetinja se poroča, da je črnogorska policija aretovala v Podgorici dijaka Lazarja Raško Vuješovića, ki ga zasledujejo že dalje časa. Pri preiskavi se je tudi dognalo, da je bil velik prijatelj sarajevskega napadalca Žerajića. Iz zaplenjenih listin sklepa črnogorska policija, da je Vuješović pisec sramotilnih člankov o knezu Nikolaju v srbski »Zori«, ki izhaja na Dunaju.

STAVKA IZVOŠČKOV.

Draždane, 1. avgusta. Včeraj ob 7. uri zjutraj so začeli stavkati izvoščki, ki zahtevajo od gospodarjev večje plače, in sicer eno in pol marke na dan ter 25 odstotkov od zaslužka.

76.000 FRANKOV UKRADENIH.

Bruselj, 1. avgusta. Ravnatelju nekega velikega podjetja, ki je prišel na borzo, je bilo ukradenih 76.000 frankov. Denar je imel v ročni torbi, ki jo je položil na stol, ko se je šel okrepčat v kavarno. Ko je bral zamišljen časopise, je nek mlad človek izmuznil torbo ter zginil. Za tatom ni sledu.

KRVAV BOJ NA CESTI.

Praga, 1. avgusta. V soboto sta nadlegovala dva mlada človeka na Palackyevi cesti v Vinohradih ženske. Ko je hotel posredovati nek stražnik, sta ga vrgla na tla in pretepala. Stražnik

je potegnil sabljo ter je enemu razgrajču odsekal levo uho, drugega pa lahko ranil na obrazu in rokah. Šele potem se mu je posrečilo aretovati razgrajča, ki sta identična z 17letnim drožistom Ernestom Sochor in 22letnim Jožefom Cimar.

ZRAKOPLOVSTVO.

Bitterfeld, 1. avgusta. Zrakoplov »Parseval 6« je odplul včeraj ob 12. uri ponoči na razstavo v Monakovo. Med vožnjo se je pokvaril zrakoplovu motor. Ko so ga popravili, je plul dalje, a se je pokvaril vijak, vsled česar se je moral v bližini Altenburga zopet spustiti na tla. Čez pet ur je nadaljeval svojo pot. Zrakoplov je imel mnogo težkoč z nasprotnimi vetrovi, vsled česar je izgubil mnogo plina ter včeraj ni dospel v Monakovo, ker se je moral zopet spustiti na tla, in sicer v Goldkronochu okoli poldneva. V teku današnje noči so zopet napolnili zrakoplov s plinom, ki je dospel v Goldkronach iz Augsburga vsled brzojavnega naročila. Danes je zrakoplov nadaljeval svojo pot ter je dospel v Monakovo ob kaki 10. uri dopoldne, ako se mu ni zopet zgodila kaka nesreča. Zračna črta iz Bitterfelda v Monakovo znaša 500 kilometrov.

Razne stvari.

Ženske voditeljice v pruskih šolah.

Pruski učitelji so deželnemu zboru poslali prošnjo za odpravo ženskega vodstva na javnih dekliških šolah. Naučna komisija obeh zbornic pa je prošnjo zavrgla z motivacijo, da so tudi ženske zmožne za vodstvo. Treba je le prave osebnosti, ki taktno vrši svojo službo, potem možkim učiteljskim močem žensk vodstvo nikakor ne more biti neznosno. V resnici je tudi mnogo učiteljev, ki jako hvalijo žensko vodstvo. Enako stališče je zavzel tudi pruski naučni minister ter se je preko učiteljske peticije prešlo na dnevni red.

Študentke na francoskih vseučiliščih. Minolo leto je število ženskih slušateljic na francoskih univerzah jako naraslo. Med okroglo 40 tisoč dijakov, je bilo 3830 žensk, od teh polovica študira književnost, tretjina medicino, osminka naravoslovne vede in 150 pravo.

Nesrečen dan. Dne 28. t. m. so bili trije ponesrečenci privedeni v kandijsko bolnišnico. Tesar Stefan Jerne iz Sevnice je delal pri zgradbi novega mostu v Dobravi. Pri tesanju mu je sekira spodletela in se je hudo ranil na levem kolenu. — Kočar Janez Grill iz Poljanc je ogledoval gradbo nove hiše in stopil na ne pribito desko, se prekucnil, in deska, ki je padla nanj, mu je prebila levogolenico. — Posesnikov sin iz Radnje vasí Anton Starič je peljal svinje na postajo v Trebnje. Nazaj grede sta se mu splasila konja, nakar je padel z voza in si zlomil desno roko nad lehtom. — Dne 29. m. m. se je ponesrečil oglar Jože Justin iz Naklega pri Kranju. Delal je v Gorjancih, kjer ga je vjela izpodsekana bukev in mu strla levo nadlehtje. Peljali so ga v bolnišnico usmiljenih bratov.

Tožba proti parobrodni družbi.

Nek 18letni Bela Justus iz Pečuha, ki je bil uslužben na parniku »Panonija« parobrodne družbe »Cunard« v Reki kot natak, toži omenjeno družbo za odškodnino 12.000 K, ker se ga je sililo na parniku izvrševati taka dela, zaradi katerih je postal pohabljen. Sam oplsuje razmere na angleških parnikih, ki potujejo iz Reke, kot grozne.

— **Promet s tujci v drugih deželah in pri nas.** Poglejmo na Tirolsko. Leta 1890 je bilo na celem Tirolskem tujecev 210.000, leta 1900 jih je bilo 490.000 in leta 1909 pa 820.000. Obdavčeni dohodek Tirolcev je rastel sproti z vedno večjim številom tujecev ter je znašal v letu 1898 65 milijonov kron, v letu 1903 80 milijonov kron in leta 1908 111 milijonov kron. Tirolska je dandanašnji aktivna dežela, ki donša državi na leto okoli 20 milijonov kron. — Pa koliko je tudi pomagala in pomaga država Tirolski! Tirolci se seveda trudijo, da naredijo gostom bivanje tamkaj kar najprijetnejše. V tem oziru so naravnost posnemanja vredni.

O zgodovini in vrednosti djakovskega škofijskega premoženja je o priliki ustoličenja novega škofa napisal članek profesor dr. Rittig. Svoja posestva so dobili djakovski škofje še od kralja Bele IV., leta 1224. V turški dobi so seveda vse izgubili, a leta 1697. jim je posestva zopet povrnil cesar Leopold

?	I	?	Najboljša ura sedajnosti: zlata, srebrna, tula, nikelnasta in jeklena	?	I	?	
I	K	O		se dobi samo pri H. SUTTNER, Ljubljana, Mestni trg	I	K	O
?	O	?			Lastna tovarna ur v Svici.	Tovarniška varstvena znamka „IKO“.	?

1. Svoj čas so znašala ta posestva 75.000 juter, a danes le še 36.753 juter, kar vse- kakor ni baš malo. Od teh je 20.536 ju- ter visokega gozda, 4715 nizkega, 298 gozdnih pašnikov, 9759 njiv in travni- kov, 55 vinogradov in 12 juter sadov- njakov. Na posestvu je zaposlenih 18 uradnikov, 200 različnih uslužbencev in 40 gozdarjev. Razven tega pripadajo djakovskemu kapitelju tudi obresti škofijskega zaklada, ki znaša 3.141.000 kron.

Književnost.

Učna knjiga francoskega jezika za slovenske srednje šole in tem enake zavode. — Spisal Friderik Juvančič. — Založila »Katoliška Bukvarna«. Cena vezani knjigi 2 K 50 vin. — Slovenci dozda še nismo imeli nobene slovnice francoskega jezika; tembolj moramo pozdravljati dejstvo, da nam jo je spi- sal priznan strokovnjak profesor Fri- derik Juvančič. Če smo tako dolgo po- grešali učno knjigo za francoski jezik, ki se ga med nami čedaljeveč izobra- ženstva in mladine uči, se smemo zdaj ponašati s tem, da imamo slovnico tako temeljito, praktično in jasno, da se sme z vsako drugo kosati. Velika pred- nost F. Juvančičeve učne knjige fran- coskega jezika je ta, da ni prikladna zgolj za šolo, ampak tudi za samouke, ker je tako pregledno, precizno in pra- ktično sestavljena, da se bo iz nje vsak sam brez tuje pomoči kmalu navadil francoskemu jeziku. Pravila za izgo- varjavo so izborna, nič manj način vaj in nalog, ki uvajajo jezikov duh. Ker je znanje francoskega jezika in litera- ture za vsakega izobraženca neobhod- no potrebno, se ne bo Juvančičeva knjiga ustalila samo na srednjih šolah, marveč se razširila v vseh krogih po Slovenskem, koder raste ljubezen do francoskega jezika in zanimanje za bogato francosko književnost ter du- ševne proizvode francoskega ljudstva. Knjiga je izšla v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani.

Spominajte se pri vseh prire- ditvah, pri vseh veseljih in žalostnih dogodkih „Slovenske Straže“!

Meteorologično poročilo.

Višina n. moriem 306-2 m, sred. zračni tlak 736-0 mm

Dni	Čas opa- zovanja	Stanje ba- rometra v mm	Tempe- ratura po Celziju	Veljav.	Nebo	Podavila v 24 urah v mm
30	9 zveč.	734.8	19.1	sl. jug	jasno	
31	7. zjut.	35.5	15.4	sl. jvzh.	—	0.0
	2. pop.	33.3	25.6	sr. jug	—	
31	9. zveč.	32.8	17.3	brezvetr.	—	0.0
1	7. zjut.	32.6	11.4	sl. svzh.	pol obl.	
	2. pop.	29.9	29.9	sr. jug	del obl.	

Srednja predvčerajsnja temp. 19.5°, norm. 19.8.
Srednja včerajsnja temp. 21.7° norm 19.7°

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 1. avgusta

Pšenica za oktober 1910	9.31
Pšenica za april 1911	—
Rž za oktober 1910	7.20
Oves za oktober 1910	7.17
Koruza za avgust 1910	5.75
Koruza za maj 1911	5.81

Domače slovenske tvrdke

Posojilnice.

Ljudska posojilnica Miklošičeva cesta 8. — Glej inserat.

Vzajemno podporno društvo, Kongresni trg 19 Glej inserat.

Razne tvrdke.

Jager Toni, trgovina ročnih del, Židovske ul. 5

Kolimann Fran, zaloga porcelana in steklenine Mestni trg.

Josip Košmerl prva jugoslovanska tvor- nica drož priporočila svoje izborne droži (kvas).

Lekarna Trnkoczy v Ljubljani, zraven ro- tova.

Mencinger T., trgovina s spec. blagom in delikatesami, Sv. Petra cesta št. 37. in 42.

Obrtno pomožno društvo Kongresni trg št. 4.

Pristou Filip, slikar za napise, črke in grbe, Prešernova ul. 50.

Restavracija pri „Zajcu“ Ljubljana, Sodna nlica 6, nasproti justične palače.

Zibert A., največja zaloga čevljev domačega iz- delka, Prešernove ulice.

Izdajatelj: Dr. Ignacij Žitnik.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Odgovorni urednik: Ivan Štefe.

Ešvegersko
sivo in rdečo
Marzeljsko
Angeljino

Milo

Priporoča tovarna
Pavel Seemann
Ljubljana

1661

Čebelno-
voščene
in
stearinske

Sveče

Hišna oprava

se takoj proda na Rimski cesti st. 2/II.

Išče se

stanovanje

s tremi sobami, če mogoče z vrtom za avgust oz. september. Naslov: E. R. poste rest. Škofjaloka. 2165 3-1

Razpisuje se služba
cerkvenika in organista
na Prežganjem pri Litiji.

Dohodki: v denarju blizu 500 K, drva, go- stilna in 1/4 grunta. Nastop 1. oktobra. 2172

Enonadstropna hiša

majhna se proda iz proste roke v Rožni dolini št. 217 pri Ljubljani, ležeča nasproti peka. 2147 8-1

50% prihranite

stroškov v gospodinjstvu na mleku, slad- korju in kavi; kri, moč, zdravje do- sežete in ohranite, ako pijete

SLADIN

Kdor se hoče o tem prepričati, dobi vsak 3601 knjižico brezplačno

v lekarni Trnkoczy zraven rotova v Ljubljani ali po pošti, vsak, kdor po njo piše.

1 ali 2 učenca

za mizarški obrt

2162

se sprejmeta.

Andrej Kregar, mizar

Pošta St. Vid nad Ljubljano.

Glasovir

kratek, še skoraj popolnoma nov, se pro- da po nizki ceni, pri Nikolaju Loboda, organistu v Mekinjah, p. Kamnik. 2163

Za neko fino tukajšnjo damsko modno trgovino

se išče

prodajalko

ki je izvežbana tudi v šivanju. — Pismene ponudbe z dokazi doseda- njega delovanja pod »Damska konfekcija« na upravništvo »Slo- venca«. 2151 3-1

Dr. E. Gallatia
ne ordinira
od 2. avgusta do 10. avgusta

2153

Razpis službe.

Na c. kr. obrtnopospeševalnem uradu na Dunaju se odda mesto

inženerja

za vnanje službovanje, in sicer voditelja novo ustanovljenega obrtnopospeševalnega urada za Kranjsko v Ljubljani.

Služba se za sedaj odda proti pogodbi in se lahko obojestransko odpove.

Prosilci morajo biti avstrijski državljani, telesno sposobni, nekaznovani, nadalje absol- ventje kake tehniške visoke šole ter večji nemškega in slovenskega jezika v besedi in pisavi.

Prosilci z večletno prakso in z znanjem trgovskih poslov imajo prednost.

Prošnje, kolekovane s kolekom ene krone, se morajo z osebnimi listinami (rojstni in domovinski list, pravstveno spričevalo, od uradnega zdravnika izdano ali potrjeno zdrav- stveno izpričevalo) in z učnimi ter službenimi izpričevali (v izvirniku ali poverjenem pre- pisu) ter z naznanilom zahtevane plače vred vložiti pri predsedništvu c. kr. obrtnopospe- ševalnega urada na Dunaju, IX./2 Severingasse 9, do 31. avgusta 1910.

Dunaj, meseca julija 1910.

Predsednik: Exner I. r.

Prof. dr. Alfred pl. Valenta

odpouje do 10. septembra 1910.

Prihranite vsak dan

4.80 do 24 kron, ako za- vživite železnato vino s kino lekarja Piccoli-ja v Ljubljani z dnevnim iz- datkom 18 vinarjev, mesto kina železnatega vina, ki ne vsebuje več železa, kot navadno vino in kojega bi morali izpiti eden do pet litrov na dan, da bi do- vedli organizmu potrebno množino železa, kar bi pa bilo radi alkohola le škod- ljivo. Politiška steklenica Piccolijevega železnatega vina 2 kroni. — Naročila proti povzetju. 3281

Hotel Tratnik

„Zlata kaplja“

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 27.
v bližini kolodvora. 2072

Lepe zračne sobe. - Priznana fina- kuhinja. - Izborne pijače. - Nizke cene. - Lepi restavracijski pro- stori in povsem na novo urejen
== velik senčnat vrt. ==

Vsako sredo pri ugodnem vremenu

VELIK KONCERT!

Ustna voda „Euodin“

Specialiteta za kadičce.

Glavna zaloga:

Lekarna **Ub. pl. Trnkoczy** v Ljubljani
3427 Cena K 2.— 52.1

Razpis službe.

Razpisuje se

služba občinskega sluge, redarja in mesogleda

v Št. Petru na Krasu 800 K, prosto stanovanje ene sobe in dober postranski zaslužek.

Prosilec mora biti zmožen slovenskega jezika v besedi in pisavi. Oženjeni in drugih jezikov zmožni dosluženi vojaki imajo prednost. Prošnje je vlagati

do 14. avgusta 1910.

Nastop službe 20. avgusta ali vsaj 1. septembra.

Matija Penko,
občinski predstojnik-zupan.

2174 3-1

Knjižoveznica „Katol. tisk. društva“ v Ljubljani

se priporoča v izdelavo vsakovrstnih knjižoveških del.

Specijaliteta: črtanje poslovnih knjig

za denarne zavode, trgovce, tovarnarje, društva i. t. d.

Vsako naročilo se točno in natančno po predpisu izvrši. Raznovrstni vzorci na zahtevo brezplačno.